

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **M. M. i in.**

skazanego z art. 229 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 stycznia 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie,

na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1

Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego
od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt III KK 101/24.**

UZASADNIENIE

Obrońcy skazanych M. M. i B. M. wnieśli kasacje od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 19 lipca 2023 r., sygn. akt II Ka 78/23, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 27 września 2022 r., sygn. akt II K 82/21. Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą III KK 101/24, a do rozpoznania kasacji został wyznaczony skład Sądu Najwyższego w osobach sędziów tego Sądu: Wiesława Kozielowicza, Pawła Kołodziejskiego i Stanisława Stankiewicza. Zawiadomiony o tym adw. B. R., obrońca skazanego M. M., pismem

z dnia 26 listopada 2024 r. na podstawie z art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji i Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i art. 45 Konstytucji RP wystąpił z wnioskiem o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy skazanego sędziego Sądu Najwyższego: Pawła Kołodziejskiego. Motywując wniosek wskazał, że:

- sędzia Paweł Kołodziejski został powołany na urząd Sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, a zaskarżone kasacją orzeczenie Sądu Okręgowego II Wydziału Karnego w T. również zapadło z udziałem sędziego powołanego w tej procedurze, a to SSO X.Y.,

- udział Sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego wyznaczonego do rozpoznania kasacji skazanego stanowiłby naruszenie zakazu *nemo iudex in causa sua*, ponadto mogłoby realnie prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, co mogłoby skutkować m.in. odpowiedzialnością odszkodowawczą państwa (zob. także: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22),

- zachodzą uzasadnione wątpliwości co do możliwości rozstrzygnięcia danej sprawy w składzie Sądu Najwyższego z udziałem sędziego Pawła Kołodziejskiego, gdyż nie zapewnia on gwarancji wynikających z prawa jednostki do niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie, bowiem należy zgodzić się z jego Autorem, że zachodzą ważne okoliczności przemawiające za wyłączeniem od udziału w sprawie M. M. (wypada uznać, o czym niżej, że od udziału w całej sprawie kasacyjnej III KK 101/24) sędziego Pawła Kołodziejskiego.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że w kasacji wniesionej przez adw. W. L., drugiego obrońcę skazanego M. M., podniesiono zarzut zaistnienia uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. „poprzez nienależytą obsadę Sądu Okręgowego w T. II Wydział karny, który w dniu 19 lipca 2023 r. wydał zaskarżony wyrok, w skład którego wchodził sędzia X.Y. powołany na urząd sędziego Sądu Okręgowego w T. na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia [...] 2019 r. nr [...], tj. Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw”. Taki sam zarzut podniósł w kasacji obrońca skazanej B. M.. W takim wypadku bez znaczenia jest okoliczność, że w kasacji sporządzonej przez adw. B. R. tego zarzutu nie podniesiono (choć treść sporządzonego przez tego obrońcę wniosku o wyłączenie sędziego wskazuje, że na rozprawie kasacyjnej poprze on ten zarzut), bowiem i tak Sąd Najwyższy będzie musiał zająć stanowisko, czy podniesiona przez skarżących okoliczność rodzi skutek w postaci bezwzględnej przyczyny uchylenia wyroku. Jest jednak faktem, że wyznaczony do składu orzekającego sędzia Paweł Kołodziejcki na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego również został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), wobec czego zasadna jest obawa wnioskodawcy, że jego zdolność do zajęcia obiektywnego stanowiska odnośnie do podniesionego w kasacji uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jest ograniczona, a nawet że stanowisko to jest z góry przesądzone. Inaczej ujmując zagadnienie należy stwierdzić, że udział wymienionego sędziego w rozpoznaniu kasacji stanowiłby naruszenie zasady *nemo iudex in causa sua*, co w konsekwencji wywołałoby u stron, jak i w odbiorze społecznym przekonanie o braku bezstronności sądu i rzetelności procesu kasacyjnego.

Należy też przypomnieć, że z uwagi na konieczność zapewnienia obiektywizmu sądu w pkt 6 uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, stwierdzono, iż środek odwoławczy zawierający zarzuty dotyczące uchybienia w procedurze powołania sędziego, nie może być rozpoznany przez sąd, w skład którego wchodzi osoba powołana w takiej samej procedurze.

Wypada uznać, że odnosi się to również do składu Sądu Najwyższego mającego rozpoznać kasację, w której treści, względnie w drodze uzupełniającej sygnalizacji, podniesiono zaistnienie uchybienia mającego źródło w procedurze powołania sędziego. Zgodny z faktami jest też argument adw. B. R., że w analogicznej sytuacji „SSN Paweł Kołodziejski niejednokrotnie składał wnioski o wyłączenie go od rozpoznania sprawy w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w związku z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a Sąd Najwyższy orzekał, że sędzia ulega wyłączeniu ...” (zob. np. sprawy: V KK 377/21, III KK 187/22).

W dalszej kolejności należy odnotować, że uzasadniając złożony przez siebie wniosek adw. B. R. przytoczył fragment uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 stwierdzający, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Wypada uznać, że w świetle tej uchwały (zbędne jest przytaczanie argumentacji uzasadniającej tezę, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, nie powoduje utraty jej mocy prawnej; w tym względzie wystarczy odesłanie do takich judykatów Sądu Najwyższego, jak: uchwała z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22; uchwała składu 7 sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21; z dnia 18 stycznia 2022 r., I KZ 61/21; z dnia 23 listopada 2022 r., I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 18 września 2024 r., I KZ 30/24; wyroki: z dnia 14 czerwca 2023 r., II KK 489/21; z dnia 12 grudnia 2023 r., II KK 74/22 i in.) zasługuje na aprobatę staranie obrońcy, by skład Sądu Najwyższego orzekającego w sprawie jego klienta nie nasuwał wątpliwości, w szczególności nie dawał podstaw do twierdzenia, że i na tym szczeblu orzekania zaistniało uchybienie wskazane w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jak też naruszenie standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka wobec uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego

sądu ustanowionego ustawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22; z dnia 28 kwietnia 2022 r., IV KO 32/22; z dnia 6 lipca 2022 r., IV KO 66/22; z dnia 13 grudnia 2023 r., V KK 272/22; z dnia 31 stycznia 2024 r., III KK 406/23 i in.).

Chociaż adw. B. R. wystąpił o wyłączenie sędziego od udziału w rozpoznaniu sprawy skazanego M. M., natomiast obrońca skazanej B. M. analogicznego wniosku nie złożył, to uznano za słuszne wydać orzeczenie o treści mówiącej o wyłączeniu sędziów od „udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt III KK 101/24”, tj. również od rozpoznania kasacji wniesionej na rzecz B. M.. Nakazywał to stosowany *per analogiam* art. 435 k.p.k., bowiem w tej kasacji również podniesiono zarzut zaistnienia uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z powodu udziału w składzie orzekającym Sądu Okręgowego w T. sędziego powołanego do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[a.ł]